

Sobre Església i societat els darrers 50 anys

Dll, 19/05/2014 per La puntada

[La puntada](#)

Casimir Martí

Josep Fernández Trabal és historiador

La recent edició, i presentació a Barcelona, del llibre *Iglesia y Sociedad en España (1965-2010)* en la trajectoria de la revista *Pastoral Misionera*, obra de Casimir Martí, és una bona ocasió per conèixer i reflexionar sobre la història de l'Església espanyola dels darrers cinquanta anys. El llibre és, en rigor, una monografia sobre la trajectòria intel·lectual de *Pastoral Misionera* (a partir de 1997 canvià el nom pel de *Frontera*), la revista que va ser fundada l'any 1965 per un grup de consiliaris de la JOC i que va sortir regularment fins al 2010. Els directors van ser, successivament, Ramon Torrella (1965-1969), Fernando Urbina (1969-2002) i el mateix Casimir Martí (2002-2010). *Iglesia y Sociedad en España* és una anàlisi ordenada dels continguts de la revista en relació al context social i eclesial en què es van publicar, incloent les editorials i els textos signats pel consell de redacció i dels articles encarregats als autors i col·laboradors externs.

D'aquí que Casimir Martí hagi escrit, alhora, la història de les relacions entre l'Església, l'Estat i la societat espanyola al llarg dels cinquanta anys de vida de *Pastoral Misionera*, que van coincidir amb l'etapa final del Franquisme i la transició a la democràcia. L'obra està estructurada en tres períodes: "Vacilaciones y equívocos en el postconcilio (1965-1978)", "Signos claros de involución (1978-1995)" i "Involución, suma y sigue (1997-2010)". A través dels articles publicats a *Pastoral Misionera* es toquen i valoren els fets històrics més significatius, com la crisi de l'Acció Catòlica de 1966, l'Assemblea conjunta de bisbes i sacerdots de setembre de 1971, la Constitució de 1978, l'elecció de Joan Pau II i la seva visita a Espanya el 1982, el sínode de bisbes de 1985 i el nou catecisme de 1993. La revista fa aportacions a temes encara tan actuals com les relacions entre Església i Estat, l'ensenyament de la religió, les qüestions morals del divorci, l'avortament i un llarg etcètera.

Pastoral Misionera va afrontar els grans debats des d'una postura estrictament evangèlica i des del respecte absolut al pluralisme i la llibertat de les consciències. Posició crítica i valenta respecte de la postura oficial de l'episcopat, que només s'explica tenint en compte que era una revista independent i conduïda per persones també independents, entenent per independència la llibertat respecte de la jerarquia i dels grups de pressió eclesials i polítics.

El protagonista de l'obra és "el paciente llamado Iglesia", segons van definir-la en un número de l'any 1979, d'una institució que ells entenen en estat de missió permanent, és a dir, dedicada a l'Anunci de l'Evangeli, la Conversió (no a l'Església sinó a l'Evangeli) i Encarnació en la realitat social de cada moment històric. Una missió, la de transmetre l'Evangeli, definida com una mística que requereix una espiritualitat i la vivència comunitària; una finalitat essencial que demana més pedagogia que estratègia de comunicació i propaganda.

Pastoral Misionera va prendre una postura escèptica, si no contrària, al concepte de "Nova Evangelització" proclamat per Joan Pau II. Va criticar l'element de propaganda i l'anacronisme latent d'una formulació, darrera la qual els editors veïen el desig de retornar a etapes superades de la història de l'església. Un programa grandios que no concordava amb la vida quotidiana, els dubtes i les aspiracions de les comunitats cristianes reals. Pastoral Misionera acceptava i analitzava la tensió sempre latent entre Església i societat, fe i cultura, religió i secularització, creences i increences. Una tensió que és un fet natural i inevitable que s'ha d'assumir i que, en els fons, ens enriqueix.

Casimir Martí conclou el llibre mirant cap al futur. L'obra acaba amb un extens epíleg titulat significativament "Perseverar en la Fe y en la misión", en el qual l'autor presenta el seguiment de Jesucrist com el puntal de la vida cristiana i eclesial i acaba enunciant les tesis fonamentals: el repte de ser cristià en el segle XX (prenent l'article Vivir la fe en la intemperie de Luís Briones, 2004); la necessitat de revisar la Cristologia segons un article de Julio Lois de 1997; oferir eines pedagògiques per una lectura creient dels evangelis (tres articles del numero monogràfic de 2004); i aprofundir la vivència comunitària de la fe. Perseverar en la missió fou precisament el principal contingut del darrer número de la revista. Així, Pastoral Misionera finia el seu recorregut tractant el tema que havia motivat la seva aparici